



CRNA GORA
KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-16/2

Podgorica, 20. mart 2018. godine

Na osnovu člana 41 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 12/18), a u vezi člana 10 stav 1 tačka 1, člana 19 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 12/18) i člana 18 stav 2 ZUP-a ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 10/16 i 37/17), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 20. marta 2018. godine, donijela je

R J E Š E N J E

Prijedlog Programa promocije domaćih proizvoda i usluga – "Dobro iz Crne Gore" ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije je, dopisom br. 313-74/2018-1 od 09. marta 2018. godine, (dopunjen 19. i 20. marta 2018. godine), podnijelo zahtjev za mišljenje u vezi prijedloga Programa promocije domaćih proizvoda i usluga – "Dobro iz Crne Gore" (dalje u tekstu: Program) sa Zakonom o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon).

Tokom 2017. godine, Ministarstvo ekonomije, uz podršku Programa ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), u okviru projekta „Unaprjeđenje konkurentnosti privrede" pokrenulo je organizaciju Biznis karavana, kako bi obišli sve jedinice lokalnih samouprava u Crnoj Gori i u direktnoj komunikaciji upoznali privrednike sa programima finansijske i tehničke podrške razvoju biznisa koje Ministarstvo sprovodi. Svjesni da je svaki sektor privrede ponaosob ujedno i pokretač ekonomskog razvoja, a da su privrednici uprkos naporima ministarstva relativno slabo upoznati sa mogućnostima koje bi im obezbjedile konkurentniju poziciju na tržištu, riješeno je da se inicira projekat koji bi pored promocije programa, obezbjedio privrednicima priliku da na licu mjesta iznesu sve probleme i prepreke sa kojima se susreću prilikom apliciranja ili implementacije programa, kao i prilikom obavljanja djelatnosti generalno.

Svrha Biznis karavana nije bila samo da se saslušaju privrednici, već i da se odgovori na njihove zahtjeve, uzmu u razmatranje kritike i sugestije, kao i da se u saradnji sa drugim

resorima u Vladi Crne Gore pokrene rješavanje problema koji ih opterećuju i po drugim osnovama, izuzimajući programe koje promovise Ministarstvo ekonomije. Odziv privrednika, kao i rasprava prilikom posjeta u okviru karavana, potvrdili su da se radi o pravom putu koji treba slijediti i da su privrednici prepoznali priliku da se upoznaju sa mogućnostima koje nude programi podrške, ali i da iniciraju nove.

Zajedničkom saradnjom otvara se mnogo više šansi za stvaranje nove prilike na tržištu i podsticanje privrednika da saradjuju sa državnim aparatom na projektima podrške razvoju biznisa, a sa druge strane i prilika da se spozna "puls" privrede u njenom najrealnijem prikazu i na taj način preduzmemo mjere kojima će se graditi međusobno povjerenje javnog i privatnog sektora, sa jednim zajedničkim ciljem, a to je stvaranje zdravog i konkurentnog poslovnog ambijenta.

Imajući u vidu privrednike i razmatrajući njihove ideje i prijedloge najčešći problemi sa kojima se susrijeću privredni subjekti jeste plasman proizvoda na tržište, vizuelna prepoznatljivost proizvoda, kao i pronalazak tržišne niše u okviru koje su potrošači spremni da kupuju njihove proizvode. Nerijetko je slučaj da su privrednici ograničeni tržišnim cijenama, nedovoljnim proizvodnim kapacitetima u cilju zadovoljenja tržišnih potreba, ali i sve većim uvozom inostranih proizvoda nižeg ili istog kvaliteta. Država, usljed poštovanja pravila tržišne konkurentnosti nije u mogućnosti da favorizuje proizvođače i njihove proizvode i usluge, ali svakako kroz dodatna zalaganja i inicijative može doprinijeti njihovom pozicioniranju na tržištu i informisati potrošače o kvalitetu domaćih proizvoda i usluga i značaju njihove kupovine.

Stoga, Privredna komora Crne Gore je 2008. godine započela Projekat vizuelnog označavanja crnogorskih proizvoda "Dobro iz Crne Gore". Osnovni cilj registrovanja kolektivnog žiga Dobro iz Crne Gore je prepoznatljivost, kvalitet i uspješan plasman crnogorskih proizvoda na domaćem i inostranom tržištu.

Svim aktivnostima se želi na posredan način uticati na domaće proizvođače da prihvate kriterijume međunarodnog tržišta, podignu nivo kvaliteta proizvoda i učine poslovanje ekonomičnijim kako bi, konkurentnim cijenama i kvalitetom, uspješno parirali uvoznim proizvodima na domaćem tržištu i učvrstili put ka izvozu. Za ostvarivanje ovog cilja neophodno je uticati na podizanje nivoa znanja u oblasti marketinga i uvođenje odgovarajućih standarda.

Kupovina domaćih proizvoda vrlo je važna podrška razvoju crnogorske privrede, jer dajući im prednost u odnosu na uvozne obezbjeđuje se veća konkurentnost svih privrednih subjekata na domaćem tržištu. Istraživanja pokazuju da kada se kupuje domaći proizvod državi ostaje 80%-85% vrijednosti kupovine što uključuje pokriće troškova: zarade radnika, porezi, doprinosi, troškovi komunalija, sirovine, a sa druge strane kada se kupuje uvozni proizvod u istoj vrijednosti, u državi ostaje samo oko 20-30% vrijednosti što uključuje PDV, u pojedinim slučajevima carinske dažbine i dodatne manje prateće troškove.

Udruženim sredstvima i zajedničkom akcijom svih aktera u lancu proizvodnje, potrošnje i trgovine, zajedničkim djelovanjem države, privrednih udruženja, proizvođača, trgovaca, potrošača, turističkom ponudom se stvara ambijent za bolje pozicioniranje domaćih proizvoda i doprinosimo njihovoj prepoznatljivosti. Stalni rast deficita u robnoj razmjeni sa inostranstvom naglašava potrebu za ovakvim djelovanjem i predstavlja imperativ da crnogorska privreda mora biti bolje pozicionirana, kako kod potrošača (stanovništva), tako i

kod svih privrednih i državnih struktura.

Upravo iz tog razloga, država između ostalog, treba orijentisati aktivnosti na promociju domaćih proizvođača, sa akcentom na sve privredne subjekte na teritoriji Crne Gore, a čiji proizvodi i usluge su prepoznatljivi i svojim karakteristikama spadaju u kategoriju nacionalne ponude.

Cilj Programa jeste afirmacija domaće privrede i unaprjeđenje pozicioniranosti crnogorskih proizvoda na domaćem tržištu što će doprinijeti razvoju domaće proizvodnje, novim investicijama, otvaranju novih radnih mjesta, smanjenju uvoza, ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

Program se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promovise potencijale Crne Gore, domaće proizvode i proizvođače. Za uspješno ostvarenje definisanog cilja važno je informisati građane i privredu da kupovinom domaćih proizvoda i koristeći domaće resurse pozitivno djeluju na stvaranje uslova za bolji standard. S tim u vezi, uspostavljanjem sistema Dobro iz Crne Gore se:

- kroz zaštitu prava intelektualne svojine, primjenom Zakona o žigovima, stvara robna marka koja teži zadovoljavanju najviših evropskih standarda u proizvodnji/kvalitetu proizvoda/usluga;
- doprinosi povjerenju potrošača u kvalitet domaćih proizvoda/usluga, zaštiti i kvalitetnijem poslovanju domaćih proizvođača i boljem plasmanu proizvoda/usluga na domaćem tržištu;
- sugestivno i na konkretnim primjerima ističe da precizno definisani standardi proizvodnje i kvaliteta, predstavljaju ultimativni preduslov za prepoznatljivost i uspješan plasman crnogorskih proizvoda/usluga na inostranom tržištu.

Program ima 3 međusobno povezane komponente implementacije, koje objedinjavaju postavljene ciljeve i ciljne grupe i to: 1) promociju kupovine domaćih proizvoda, 2) institucionalnu podršku za unaprjeđenje poslovanja i 3) kontinuiranu edukaciju potrošača.

Projekat će se realizovati na osnovu zajedničkog Sporazuma o saradnji između Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Privredne komore Crne Gore, pod nazivom „Promocija domaćih proizvoda i usluga: Dobro iz Crne Gore“.

Projektom će upravljati projektni tim Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Privredne komore, koju će činiti imenovani predstavnici institucija uključenih u projekat.

Za implementaciju projektnih aktivnosti u 2018. godini (mart - decembar) je predviđen iznos od 115.000,00 EUR, iz budžeta Crne Gore, i to: Ministarstva ekonomije – 50.000,00 EUR, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja – 50.000,00 EUR i budžeta Privredne komore_ 15.000,00 EUR.

Privrednicima koji tokom 2018. godine budu učestvovali u projektnim aktivnostima i aplicirali za dobijanje žiga ‘Dobro iz Crne Gore’ biće omogućen popust od 50% na troškove postupka od strane Privredne komore Crne Gore. Sredstva za dobijanje žiga uz navedeni popust, će se obezbjediti posebno, mimo sredstava utvrđenih ovim programom koja iznose 115.000,00 €, odnosno sa posebne stavke budžeta Privredne komore

Sinergijsko djelovanje Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Privredne komore Crne Gore kroz zaključivanje Sporazuma o saradnji između istih imaće zajednički cilj koji će se ogledati u jačanju konkurentnosti domaćih proizvoda i usluga njihovim isticanjem na tržištu i stvaranju prepoznatljive slike o crnogorskim proizvodima i uslugama i njihovom neospornom kvalitetu.

PRAVNI OSNOV

- Strategija regionalnog razvoja 2014-2020, Prioritetna oblast: Konkurentnost i inovacije;
- Projekat “Unaprjeđenje konkurentnosti privrede” kroz implementaciju aktivnosti u okviru Biznis karavana;
- Strateške smjernice za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća 2018-2022;
- Unaprjeđenje preduzetničke infrastrukture i jačanje preduzetničkih znanja i vještina;
- Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2018-2020, prioritet 1: Crna Gora - država ekonomskog razvoja i novih radnih mjesta, cilj 2: Realizacija aktivnosti u cilju jačanja ekonomskog patriotizma;
- Prijedlog Sporazuma o saradnji Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Privredne Komore Crne Gore.

OCJENA

U skladu sa Zakonom, članom 2, državna pomoć je: 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske Unije i druge javne fondove; 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu; 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja, mjesta registracije ili je namijenjena jednom privrednom društvu i 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Da bi se mjere sadržane u određenom propisu mogle kvalifikovati kao državna pomoć, moraju se ispuniti kumulativno četiri kriterijuma, i to: 1) mjera mora biti data iz javnih sredstava, 2) mjera mora da daje/pruža ekonomsku prednost privrednom društvu ili društvima, odnosno drugim oblicima organizovanja koja se bave ekonomskom djelatnošću, 3) prednost koja se daje korisniku državne pomoći mora biti selektivna i potencijalno narušavati konkurenciju na tržištu i 4) pomoć (mjera) mora imati uticaj na trgovinu između Crne Gore i Evropske Unije.

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da državna pomoć za finansiranje pomenutog Programa ispunjava kriterijume iz člana 2 Zakona, tj. da sredstva koja su namijenjena korisnicima predstavljaju javna sredstva.

Prijedlogom Programa promocije domaćih proizvoda i usluga – “Dobro iz Crne Gore” obuhvaćeni su korisnici benefita ovog Programa iz svih privrednih djelatnosti, čime se

nijedno privredno društvo ni iz jedne privredne djelatnosti , ne dovodi u povoljniji položaj. To dodatno potvrđuje činjenica da su Programom obuhvaćene sve privredne djelatnosti.

Obzirom da se Program odnosi na sve privredne subjekte iz svih privrednih djelatnosti kojima se bave na teritoriji Crne Gore, mjera pomoći pokazuje odsustvo selektivnosti u korist određenih sektora, tj. privrednih djelatnosti. S tim u vezi, važno je naglasiti da se mjera smatra efektivno otvorenom za pomenute privredne subjekte iz svih sektora čime je potvrđeno *de jure* i *de facto* odsustvo selektivnosti. Shodno tome, Komisija zaključuje da ova mjera, **ne ispunjava kriterijum selektivnosti**, odnosno da potencijalno **ne narušava konkurenciju na tržištu**.

Imajući u vidu odsustvo selektivnosti, odnosno da je mjera dostupna svim privrednim subjektima koji posluju na teritoriji Crne Gore u svim sektorima privrede, može se potvrditi i **odsustvo uticaja mjere na trgovinu** između Crne Gore i Evropske Unije.

Stoga, Komisija za kontrolu državne pomoći je, shodno članu 14 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći ustanovila da Prijedlog Programa promocije domaćih proizvoda i usluga – “Dobro iz Crne Gore” ne predstavlja državnu pomoć u skladu sa ovim Zakonom.

ZAKONITOST POMOĆI

Ministarstvo ekonomije (davalac državne pomoći) je podnošenjem ovog Programa prije njegove realizacije ispunilo svoje obaveze iz člana 11 Zakona.

OBAVEZE PODNOSIOCA PRIJAVE DRŽAVNE POMOĆI

Ministarstvo ekonomije kao podnosilac prijave je u obavezi da nakon realizacije predmetnog programa, Izvještaj o njegovoj realizaciji (sa dokazima o utrošenim sredstvima po svakoj komponenti Programa) dostavi nadležnom organu za kontrolu državne pomoći.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rešenja.

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomije i
- a/a.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Slobodan Marinović
